

На основі отриманих результатів оцінки процесів адаптації та рівня фінансово-кредитних відносин підприємств до умов ринку визначається ефективність впроваджених заходів по адаптації підприємства до середовища господарювання, а також визначаються резерви та шляхи підвищення його конкурентноздатності. У системі оцінки процесів адаптації підприємства розподіляються за кінцевими результатами функціонування, обраними стратегіями виживання, швидкості, своєчасності та силі реакції на фактори зовнішнього середовища [6, С. 126]

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень в даному напрямку. Таким чином, в процесі дослідження встановлено, що оцінка процесів адаптації та рівня фінансово-кредитних відносин підприємств до умов ринку є важливою складовою частиною системи вижи-

вання підприємства у складних та мінливих умовах функціонування. Встановлено, що самостійної і досконало розробленої системи методів оцінки процесів адаптації вченими ще не розроблено. Основними складовими дослідження процесу адаптації та рівня фінансово-кредитних відносин підприємств до умов ринку є методи адаптивного моделювання, планування та прогнозування. Важливе значення також має визначення фінансової стійкості підприємства, аналіз загальноприйнятих коефіцієнтів, інформаційною базою для розрахунку яких є дані бухгалтерської звітності.

Перспективи подальших наукових досліджень в цьому напрямку пов'язані з удосконаленням методів оцінки процесів адаптації та рівня фінансово-кредитних відносин підприємств до умов ринку, розробкою моделі оцінки рівня адаптації фінансово-кредитних відносин.

Література

1. Кравченко С.А. Адаптация сельскохозяйственных предприятий к условиям рынка: [монография] / С.А. Кравченко. – К.: ННЦ ІЗА, 2006. – 449 с.
2. Стукач В.Ф., Дауэшов М.Е. Адаптация сельскохозяйственных предприятий к рыночным условиям: [монография] / В.Ф. Стукач, М.Е. Дауэшов. – Омськ : ОмГАУ, 2001. – 144 с.
3. Алексеев С.Б. Адаптивное управление конкурентоспособностью предприятия: [монография] / С.Б. Алексеев. – Донецк: ДонНУЕТ, 2007. – 170 с.
4. Єлісєєва О.К., Решетняк Т.В. Методи та моделі оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства: [монографія] / О.К. Єлісєєва, Т.В. Решетняк. – Краматорськ: ДДМА, 2007. – 208 с.
5. Швиданенко Г.О., Олексюк О.І. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства [монографія] / Г.О. Швиданенко, О.І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2006. – 192 с.
6. Кравченко С.А. Адаптация экономического механизма функционирования сельскохозяйственных предприятий к условиям рынка: [монография] / С.А. Кравченко. – К.: ННЦ ІАЕ, 2008. – 444 с.
7. Науменко В.І., Панасюк Б.Я. Впровадження методів планування і прогнозування: [монографія] / В.І. Науменко, Б.Я. Панасюк. – К.: Глобус, 1995. – 198 с.
8. Денисов В.Т., Грищенко О.В., Слюсарев А.В. Управление адаптивным развитием промышленных предприятий: [монография] / В.Т. Денисов, О.В. Грищенко, А.В. Слюсарев. – Донецк: НАН України. Ін-т економіки пром-сти, 2007. – 276 с.
9. Колосов А.Н. Адаптивная организация деятельности предприятия: [монография] / А.Н. Колосов. – Луганськ: Изд-во ВНУ им. В. Даля, 2008. – 440 с.
10. Аржемітін С.М. Трансформація грошово-кредитних відносин у сучасній економіці України: [монографія] / С.М. Аржемітін. – К.: Майстерня книги, 2010. – 384 с.
11. Дем'яненко М.Я. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств України: [монографія] / М.Я. Дем'яненко, О.І. Зуєва. – К.: ННЦ ІАЕ, 2010. – 190 с.
12. Онисько С.М., Ковалін В.М., Синівська Л.В. Вдосконалення кредитних відносин сільськогосподарських підприємств з банками: [монографія] / С.М. Онисько, В.М. Ковалін, Л.В. Синівська. – Львів: Апіорі, 2007. – 145 с.
13. Опарін В. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): [монографія] / В. Опарін. – К.: КНЕУ, 2005. – 240 с.
14. Степанова Т.М. Фінанси в умовах перехідної економіки / Т.М. Степанова // Фінанси України. – 1998. – № 2. – С. 5-19.

УДК 338.434

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ФАКТОРИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Маркевич Т.В.

Проаналізовано структуру джерел фінансування інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств, також визначено взаємозв'язок між обсягами інвестування і валовим виробництвом продукції. Виокремленні вагомі фактори пріоритетності інвестування по галузям сільського господарства.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Як відомо, інвестиційна діяльність є важливим моментом просування на ринку та підняття загальної ефективності виробництва для будь-якого підприємства. Досить проблемним є це пи-

тання для сільськогосподарських підприємств, які значно поступаються промисловим з огляду на рівень інвестиційної привабливості та обсяги залучення додаткових ресурсів, особливо зовнішнього інвестування.

Вісник Сумського національного аграрного університету

189

Серія «Економіка і менеджмент», випуск 6/2, 2011

Забезпечення інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств є досить важливим, але й проблемним моментом. Сукупність факторів, що так чи інакше впливають на інвестиційну діяльність можна розділити на зовнішні та внутрішні. При цьому рівень та характер впливу кожної групи факторів буде різним.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Переважна більшість економістів-науковців головним фактором забезпечення інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств вважають фінансове забезпечення даного виду економічної діяльності. Серед них такі, як: Лабенко О.М., що в своїй роботі наголошує на важливості забезпечення саме фінансовими ресурсами інвестиційної діяльності аграрних підприємств [1]; Гуткевич С.А. звертає увагу на певну низку чинників, що впливають на протікання інвестиційних процесів в сільському господарстві, це як економічні, так і політичні чинники [2]. Інвестиційна діяльність, як об'єкт дослідження виступає в працях таких вчених, як [3,4,5,6]: Гайдуцький П.І., Денисенко М.П., Пересада А.А., Саблук П.Т. та інші.

Формування цілей статті. Висвітлення реального становища інвестиційної активності в сільськогосподарських підприємствах Сумської області, з виділенням основних проблематичних аспектів. Виявлення причин пріоритетності інвестиційної привабливості серед галузей сільського господарства та надання рекомендацій, щодо поліпшення наявної ситуації.

Визначення факторів, що впливають на забезпечення інвестиційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах та розмежування їх на зовнішні та внутрішні фактори впливу.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційна діяльність це вид економічної діяльності, що безпосередньо пов'язаний та залежить від тенденцій та процесів на ринку. Вкладати кошти у виробництво, не зробивши прогнозних розрахунків на перспективу досить ризиковано та не розумно. Саме тому кожен інвестор прагне бути впевненим у прибутковості інвестованого проекту, а для цього проводиться ряд розрахунків та аналіз низки факторів.

До факторів зовнішнього середовища варто відносити:

- Рівень інвестиційної активності визначеного сектору економіки;
- Структура ймовірних джерел фінансування інвестиційної діяльності;
- Наявність цільових державних та регіональних програм
- Економічна ефективність виробництва сільськогосподарської продукції та визначення ринкового попиту на дану продукцію;
- Наявність переробних підприємств та обсяги переробки ними продукції сільського господарства;
- Наявність каналів експорту сільськогосподарської продукції.

Всі вище перераховані фактори в більшій мірі впливають на прийняття інвестором рішення про інвестиції, а тому і на забезпечення активізації даної діяльності.

До внутрішніх факторів забезпечення інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств варто віднести:

- Фінансові спроможності підприємства;
- Забезпеченість кваліфікованими трудовими ресурсами, що впливатимуть на ефективність реалізації інвестиційної програми;
- Наявність матеріальних та нематеріальних ресурсів;
- Рівень зношеності основних засобів, що впливає на технологічне забезпечення виробничих процесів;
- Загальні виробничі потужності підприємства;

За даними Держкомстату України обсяги інвестицій в сільське господарство за період з 2005 року по 2009 рік зросли на 50% і в середньому склали 9645 млн.грн.. В Сумській області інвестиції в сільське господарство в загальній структурі інвестицій займають в середньому за період з 2005р. до 2009р. 11,1%, при цьому по відношенню до обсягів по Україні даний відсоток знаходиться на рівні 2,4% за той же період. На рисунку 1

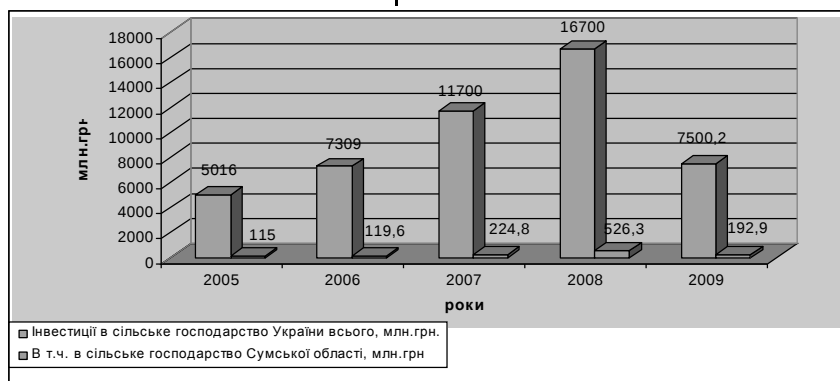

Рис.1 Обсяги інвестицій в сектор АПК Сумської області в порівнянні з обсягами по Україні.

графічно зображено співвідношення обсягів інвестицій в сектор АПК в Сумській області в порівнянні з обсягами по Україні.

Можна говорити про незначні обсяги інвестування сектору АПК, хоча частка агропродовольчого комплексу у ВДВ країни становить 11-12% - більше, ніж металургії, машинобудування та будівництва разом взятих [7]. Позитивним моментом, що варто відмітити є зростання обсягів інвестицій в сектор АПК.

Щодо джерел фінансування інвестиційної діяльності, то нині найбільша питома вага в загальній структурі джерел фінансування інвестиційної діяльності належить власним коштам підприємств та організацій, яка становить в середньому 66%. Дане джерело фінансування переважає сукупні обсяги надходження коштів з інших джерел, таких як: державне та місцеве фінансування, кредитування, іноземне інвестування та інші джерела інвестицій, на долю яких припадає: 4,2%, 5%, 11,5%, 48,2% та 2,8% відповідно (рис.2).

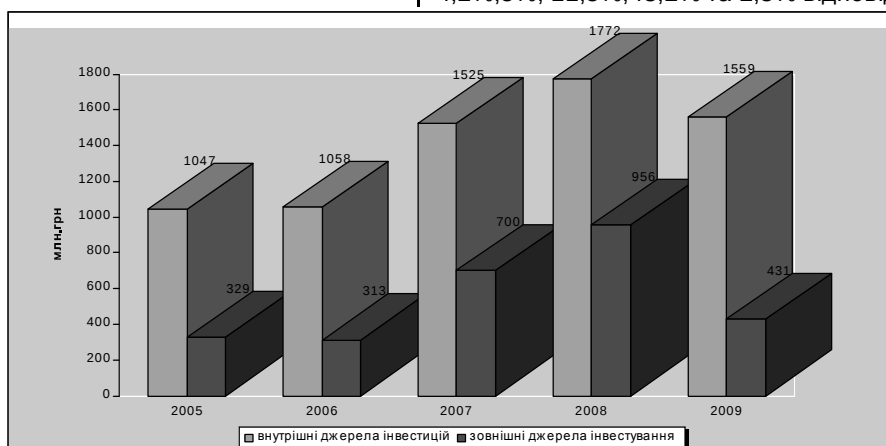

Рис.2. Співвідношення власних та залучених джерел фінансування інвестиційної діяльності

Це свідчить про те, що найвигіднішим та менш ризикованим джерелом фінансування інвестиційної діяльності нині є власні ресурси і також засвідчує про те, що інші можливі джерела фінансування є або ризиковими, або не вигідними чи не рентабельними.

Всі економічні процеси в середині країни не проходять без втручання державних органів. Наразі складаються та впроваджуються державні та регіональні програми стимулювання та розвитку різних секторів економіки, зокрема сектору АПК.

Держава прагне до подолання комплексних потреб, елементи яких взаємодіють між собою. Тобто направляючи кошти на розвиток одного елементу має покращуватись й інший. Державні програми розвитку мають широкий та розгорнутий характер. Тоді як регіональні програми вже мають носити більш орієнтований характер, при цьому зусилля та кошти спрямовуватимуться на більш нагальні та специфічні проблеми, що притаманні даному регіону. Так чи інакше дані програми мають взаємодіяти між собою.

Основним напрямом підтримки сектору АПК є бюджетна тваринницька дотація та державна підтримка виробництва продукції рослинництва, обсяги якої за період знизились на 44,4%. Крім передбачених законом обсягів фінансування підтримки сектору АПК на державному рівні розробляються:

- доктрини реформування та розвитку агропродовольчого комплексу України;

- державна цільова економічна програма розвитку інвестиційної діяльності на 2011 – 2015р.;

- програми підтримки та розвитку галузей сільського господарства;
- регіональні програми розвитку сектору АПК в залежності від потенціалу та соціально економічних умов регіону чи області тощо.

Варто відмітити, що часто в державному бюджеті не вистачає коштів на фінансування впровадження програм сприяння зростанню потужностей виробництва сільськогосподарської продукції. Тому дані програми мають складатись з врахуванням наявного ресурсного потенціалу та виробничих потужностей. Це необхідно для мінімізації витрат по даним програмам та сприятиме поступальному зростанню виробничого потенціалу підприємств агропромислового комплексу.

Наголосити варто бна тому, що найбільшою уваги та підтримки з боку держави вимагає до себе галузь тваринництва. Адже обсяги інвестування даної галузі в порівнянні з галуззю рослинництва знаходиться на досить низькому рівні (рис.3).

Держава має не лише регулювати, а й проводити державну інвестиційну політику, що спрямовуватиметься на активізацію інвестиційних процесів. Особливої уваги з боку держави потребують сектори економіки з низьким рівнем інвестиційної привабливості, але з високими потенційними можливостями. Нині такою галуззю є виробництво тваринницької продукції, обсяги якої за

останні роки значно знизились: м'яса (в забійній вазі) на 34,9%, а молока та молочних продуктів на 8,4%. Це зумовлено збільшенням обсягів вирівнювання поголів'я основного стада ВРХ.

Рис.3 Інвестування галузей сільського господарства.

Відмітимо деяке зростання рівня товарності продукції галузі тваринництва, що свідчить про зростання обсягів реалізації. При цьому наголосимо, що рентабельність виробництва основних видів продукції по даній галузі не лише залишається досить низьким, але й має негативну тенденцію до зниження даного показника за досліджуваний період по виробництву м'яса (в живій вазі) на 4,3 п.п., а виробництву молока на 9,9 п.п.. Безумовно це негативний фактор, що значно знижує привабливість галузі тваринництва як потенційного об'єкту інвестування.

Констатуємо, що продукція тваринництва це провідна сировина для багатьох переробних підприємств, по-перше, і по-друге – продукти харчування це та категорія товарів, що завжди буде користуватися попитом на ринку, а тому і перспективність галузі є безумовною. Також наголосимо на тому, що сам переробник має бути зацікавленим у зростанні потужностей цієї галузі, а для цього необхідна наявність взаємовигідного партнерства між сільськогосподарським товаровиробником та переробником.

Від рівня товарності, рентабельності та прибутковості виробництва залежить в кінці кінців прибуток від інвестованого капіталу. Аналіз даних показників дасть уявлення про обсяги реалізації сільськогосподарської продукції та взагалі про необхідність такого виробництва.

За досліджуємий період відмічається зростання рівня товарності основних реалізаційних культур галузі рослинництва. Так рівень товарності зернових культур зріс на 26,4 %, а олійних – на 52,1%. Це свідчить про збільшення обсягів реалізації по даним культурам.

Рівень рентабельності виробництва основних реалізаційних культур за досліджуваний період по зерновим культурам знизився на 9,8 п.п.. Це в свою чергу пов'язано з несприятливою ціно-

вою політикою та світовою економічною кризою, що мало вагомий вплив на економічну ефективність виробництва зернових. Відмітимо, що рівень рентабельності по олійним культурам за досліджуваний період зріс на 4,6 п.п., і мав від'ємний показник лише в 2008 році.

Загалом можна констатувати, що вирощування зернових та олійних культур в Сумській області є переважно рентабельним, а тому економічно вигідним. Це в свою чергу являється позитивним фактором підвищення інвестиційної привабливості галузі рослинництва.

Провідними покупцями продукції сільськогосподарських підприємств на внутрішньому ринку є переробні підприємства, наявність яких пов'язана з забезпеченням інвестиційної діяльності в сільському господарстві.

Нині на території Сумської області працює 26 підприємств, що займаються переробкою сільськогосподарської продукції. Це на 7 підприємств менше, ніж в 2005 році. Основною причиною такого скорочення стало призупинення в 2008 році всіх функціонуючих цукрових заводів, що в свою чергу зумовлено зменшенням посівних площ цукрового буряку.

Серед провідних переробників сільськогосподарської сировини 10 заводів займаються переробкою зернових, такі як 6 борошномельних та 4 спирт заводи. Обсяги переробки продукції даними підприємствами дещо зросли за досліджуваний період, підтвердженням чого є зростання кількості перероблених зернових на 18%.

Провідними заводами по переробці продукції тваринництва є молокопереробні та м'ясо переробні підприємства. Обсяги переробленого за період молока знизились лише на 4,9%, що в кількісному виразі складає 19,5 тис.тонн. Що є не суттєвим у порівнянні зі зниженням переробки м'яса на підприємствах по виробництву ковбас на 72,2% та м'ясо переробних підприємствах на 42%. В тому числі спостерігається спад використання потужностей зазначених вище підприємств на 35 п.п та 7,7 п.п. відповідно.

Така тенденція щодо виробництва м'яса та м'ясопродуктів зумовлена різким скороченням поголів'я худоби по сільськогосподарським підприємствам області.

Загалом наявність переробних підприємств не тільки є достатньою для переробки того обсягу продукції, що виробляється сільським господарством, а й очевидна певна недогруженість потужностей переробних підприємств.

Говорячи про забезпечення інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств особливої уваги варто приділити внутрішнім факторам забезпечення даного виду економічної діяльності. Безумовно, що визначальним фактором є фінансове забезпечення та визначення фінансових потужностей сільськогосподарських підприємств. Оскільки це дає змогу визначити на скільки підприємства в змозі забезпечити проті-

кання інвестиційних процесів або ж гарантувати надійність вкладень інвестора.

Обсяг реалізованої продукції, випуск товарів та послуг сільськогосподарських підприємствами за досліджуваний період збільшились в 2,3 рази та на 76,4% відповідно. Як результат даних змін відбулися позитивні зрушення в обсягах валової продукції сільського господарства всього та валової доданої вартості на 6,6% та 75,7% відповідно.

Також позитивною тенденцією можна вважати зменшення кількості збиткових підприємств в 2009 році у порівнянні з 2005 роком на 1,5 п.п.. Проте сума збитків за період збільшилась в 4,4 рази. Причиною цього стало те, що підприємства, які збанкрутіли вийшли з ринку, а їх місце зайняли інвестори, що вклали кошти в основні засоби, які принесуть прибуток в майбутніх періодах.

Хоча валова додана вартість мала позитивну тенденцію до зростання на 75,7%, але участь ВДВ створених сільськогосподарськими підприємствами в загальному обсязі даного показника по області знизилась на 6,2 п.п.. Причиною цього в першу чергу є те, що більша частина інвестицій спрямовується в промисловість, а тому і темпи створення ВДВ в даному секторі економіки значно вищі, ніж в секторі АПК.

Дебіторська заборгованість збільшилась в 6,1 раз, тоді як кредиторська – в 3,1 рази. Це говорить про те, що підприємства наростили свої фінансові потужності та мають змогу покривати потребу в коштах за рахунок власних резервів, без залучення кредитних коштів. Це також говорить про зміцнення позиціонування сільськогосподарських підприємств та ринку.

В цілому можна стверджувати про задовільний стан підприємств сектору АПК, з огляду на динаміку показників фінансово-господарської діяльності. Все це свідчить про здатність підприємств сектору АПК до забезпечення впровадження інвестиційних проектів та гарантування ефективності їх реалізації.

При наявності коштів для фінансування інвестиційної діяльності не менш важливим внутрішнім фактором є ресурсне забезпечення підприємства. Адже без ресурсів неможливо здійснювати виробничу діяльність. Тому їх наявність, якісний та кількісний склад безумовно впливатимуть на забезпечення впровадження та реалізації інвестиційних стратегій, отже впливатимуть на забезпечення інвестиційної діяльності.

Вартість основних засобів по сільськогосподарським підприємствам за досліджуєий період варіює, але в загальному вигляді зросла всього лише на 0,3%. При цьому рівень зносу в середньому за період становить близько 46%. Це означає, що більшість виробничих ресурсів сільськогосподарських підприємств є застарілими, або такими, що потребують повної заміни та оновлення.

На нашу думку підтримка держави в стимулюванні розвитку виробництва продукції тваринництва має виражатись не лише втручанням в цінову політику переробних підприємств та наданням дотацій, а й активної участі в частковому перенаправленні коштів між галузями сільського господарства. Суть даного процесу полягає в тому, що частка коштів, отриманих за рахунок однієї, більш прибуткової галузі має направлятись на розвиток іншої, менш прибуткової, але не менш важливої для сільськогосподарського виробництва.

Така необхідність зумовлена особливістю організації та налагодження виробничого процесу в кожній окремій галузі. Тоді як виробництво в галузі рослинництва є більш прибутковим, а продукція може зберігатись протягом тривалого часу, що дозволяє збільшити прибуток за рахунок різниці в ціні реалізації в більш пізні строки; виробництво в тваринницькій галузі має дещо іншу специфіку, яка зумовлена залежністю сільськогосподарських товаровиробників від цінової політики переробних підприємств.

Введення в експлуатацію нових зерносковищ за досліджуваний період мало місце в 2005р., 2007р. та 2008 р., у кількості 1,0, 0,8 та 1,3 тисяч тонн одночасного зберігання відповідно. Така пріоритетність галузі рослинництва щодо побудови нових об'єктів пояснюється вищими темпами нарощування виробничих потужностей, що виражається збільшенням валового виробництва продукції в мільйонах гривень, вищим рівнем рентабельності виробництва та строками окупності вкладених в будівництво коштів.

Зниження кількості машинно-тракторного парку по господарствам області на 20,6 % та 23% тракторів та зернозбиральних комбайнів відповідно, пояснюється тим, що відбувається процес оновлення та модернізації техніки в сільському господарстві. Так застаріла техніка замінюється на нову, більш продуктивну та високоефективну, а тому потреба в кількості одиниць техніки знижується. Таку тенденцію можна вважати позитивною з огляду на фактори поліпшення рівня забезпечення інвестиційної діяльності в сільському господарстві.

В цілому можна констатувати, що забезпеченість виробничими фондами сільськогосподарських підприємств, їх якісний та кількісний склад знаходиться на достатньому рівні для підтримки вже існуючих виробничих потужностей та впровадження і здійснення інвестиційної діяльності.

Висновки. Коли мова йде про забезпечення інвестиційної діяльності сільськогосподарського виробництва, то тут не можна говорити про один фактор, що може бути визначальним. Враховувати необхідну цілу низку взаємопов'язаних чинників, що взаємодіють між собою та в тій чи іншій мірі впливають на протікання або результативність інвестиційної діяльності.

Для визначення впливу кожного з факторів перш за все їх варто розмежувати на зовнішні та внутрішні. Адже ступінь впливу кожної групи на протікання та загальну результативність інвестиційних процесів буде різним, а головне не рівнозначним. Тобто вплив факторів першої групи буде відрізнятися від другої, саме тому при розділенні чинників, що впливають на інвестиційну діяльність можна спрогнозувати протікання кожного з етапів інвестиційного проекту.

Зовнішні фактори можуть вказати на те, що виробляти, в якій кількості, визначитися з каналами збуту продукції та оцінити ступінь державної підтримки даного питання.

Тоді як внутрішні фактори дадуть змогу відповісти на питання скільки необхідно вкласти коштів, куди саме, для того щоб підвищити ефективність виробництва та на скільки господарство в змозі забезпечити протікання інвестиційних процесів власними фінансовими ресурсами або ж гарантувати прибутковість інвестицій потенційному інвестору.

Аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів забезпечення інвестиційної діяльності по сільськогосподарським підприємствам Сумської області показав, що ефективність виробництва продук-

ції сільського господарства знаходить на рівні, що забезпечує утримання нарощених можливостей та здобутих позицій на ринку, з огляду на показники фінансового стану, свідчить про наявність попиту на дану продукцію, а тому і свідчить про перспективність розвитку сектору АПК.

Але, для досягнення рівня інвестиційної привабливості, коли інвестор сам прагнуче залучати інвестиції в сільське господарство, варто звернути увагу на рівень кооперації між виробниками та переробниками сільськогосподарської сировини, підвищити ступінь гарантування державою протікання даних процесів на законодавчому рівні та забезпечити просування вітчизняних товаровиробників на міжнародному ринку.

Забезпечення інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств базується на основі аналізу певного переліку факторів, що безумовно пов'язані один з одним. Нехтування тим чи іншим фактором, чи зниження значимості будь-якого з них може в кінцевому підсумку привести до суттєвого зниження результативності інвестицій в секторі АПК, а тому і значно зменшиться рівень інвестиційної привабливості даного сектора економіки.

Література

1. Інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств та її фінансування: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.04 / О.М. Лабенко; Національний аграрний університет — К., 2008. — 19 с.
2. Формування інвестиційної привабливості аграрного сектора економіки: Автореф. дис... д-ра. екон. наук: 08.07.02 / С.О. Гуткевич; Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки". — К., 2004. — 31 с.
3. Інвестиційна привабливість аграрного сектора економіки України на міжнародному ринку капіталу: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.05.01/ А.П. Гайдучкий; Київ Національний університет ім. Т.Шевченка. — К., 2005. — 20 с.
4. Денисенко М. П. Основи інвестиційної діяльності. — К.: Алеута, 2003.- 338с.
1. 5.Пересада А.А. Інвестиційний процес в Україні. — К.: Лібра. 1998. — 233с.
5. Саблук П.Т. Стратегічні напрями розвитку агропромислового комплексу України / П.Т. Саблук, В.Я. Месель-Веселяк// Інститут аграрної економіки УААН. УДК 631.16

ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИЗИКОВОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Шестова О.О.

Стаття присвячена дослідженню питання сутності категорії «фінансові ресурси». Визначені джерела формування фінансових ресурсів на стадіях життєвого циклу підприємства. Висвітлені питання впливу та джерел виникнення ризиків економічної діяльності в процесі управління фінансовими ресурсами.

Актуальність проблеми. Організація процесів формування, акумуляції, використання, руху та спрямування фінансових ресурсів є невід'ємною та необхідною складовою успішної фінансової діяльності господарюючих суб'єктів. З розвитком ринкових відносин вагомість цих процесів підвищується, оскільки трансформаційна здатність фінансових ресурсів зумовлює їх універсальність, унікальність та значущість у площині економічного середовища підприємств. Визначення форми існування фінансових ресурсів, механізмів їх формування та ефективного використання є досить актуальною проблемою сьогодення.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти вищезазначеної проблеми висвітлювалися у наукових працях Бланка І., Борща А., Василика О., Воробйова Ю., Грідчиної М., Данилевської-Жугунісової О., Кірейцева Г., Ковальова В., Федосова В., Філімоненкова О., Шестопалової О. та інших.

Постановка проблеми. Метою статті є встановлення авторського підходу до визначення категорії «фінансові ресурси», джерел їх формування на різних стадіях життєвого циклу підприємства, вплив та джерела виникнення ризиків економічної діяльності в процесі управління фінансовими ресурсами.